

**БАНКІВСЬКА СИСТЕМА:
ЧИ МИНУВ КОЛАПС?**

стор 4

**TOTAL CONTROL
РИНКУ ПРАЦІ**

стор 5

**УКРАЇНА —
ВОКЗАЛ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ**

стор 6

ТАЄМНИЙ СПИСОК БІЛЬШОСТІ,

АБО КОАЛІЦІЯ МЕНШОСТІ

Уже дев'ять місяців як існує нинішня коаліція і, відповідно, її уряд. Але досі ми так і не побачили поіменного списку депутатів, що входять до більшості! Невже народним обранцям забракло часу, щоб підписатися під коаліційною угодою? Насправді це трохи підозріло. І тут же виникає питання: а чи існує коаліція?

БУКВА ЗАКОНУ ЧИ ІЄРОГЛІФ?

Торішня коаліціада була дуже напруженою. Після того як із лав більшості вийшли «радикали», «Самопоміч» та «Батьківщина», фракціям БПП і «Народному фронту», які залишилися вдвох, потрібно було терміново щось вдіяти, аби уникнути дострокових парламентських виборів.

Та існувала одна незначна проблема. У статті 83 Конституції України сказано: «У Верховній Раді

України за результатами виборів і на основі узгодження політичних позицій формується коаліція депутатських фракцій, до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради. Коаліція депутатських фракцій у Верховній Раді формується протягом одного місяця з дня відкриття першого засідання Верховної Ради, яке проводиться після чергових або позачергових виборів ВР, або протягом місяця з дня припинення діяльності коаліції депутатських фракцій у ВР». А ще в коаліційній угоді від 27 листопада 2014 року, підписаній, зокрема, БПП і «НФ», чітко сказано, що не передбачається входження до більшості позафракційних депутатів! Також підписи членів коаліції повинні бути невід'ємною частиною коаліційної угоди.

Але БПП і «НФ» не вистачало мандатів для того, щоб назбирати хоча б мінімум із 226 голосів. Тоді пропрезидентська фракція активно розпочала доукомплектуватися, хоча ближче до голосування за кандидатуру прем'єра і склад Кабміну цей процес призупинився.

Уже після обрання прем'єра спікер Андрій Парубій заявив, мовляв, коаліція «Європейська Україна» продовжує існувати. За його словами, на момент голосування за новий Кабмін у коаліції перебували 237 народних депутатів. Але семеро склали повноваження

і пішли працювати в уряд. Тобто залишилося 230! Здійснивши нескладні підрахунки, доходимо висновку, що до коаліції приєдналися позафракційні депутати. Але на якій підставі?

Згадайте, 2010 року Конституційний суд підіграв тодішньому президентові Віктору Януковичу, пояснивши, що до більшості можуть долучатися позафракційники. Але ця норма була згодом скасована і нині відсутня у Законі «Про регламент». То що ж виходить?

(Закінчення на стор. 2)

**НАСПРАВДІ ЗА НИНІШНЬОЇ СИТУАЦІЇ
У ПАРЛАМЕНТІ НАВРЯД ЧИ МОЖНА БУДЕ
СТВОРИТИ СТАБІЛЬНУ КОАЛІЦІЮ У 226 ГОЛОСІВ**

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Нещодавно экс-нардеп Микола Томенко в своєму блозі на «Обозревателе» звернувся до влади з вимогою розкрити страшну таємницю складу коаліції: «З огляду на те, що досі суспільство не знає, хто взяв на себе відповідальність за ситуацію в Україні, хто сформував керівництво Верховної Ради, склад уряду і вже дев'ять місяців поспіль підтримує новий уряд і президента в парламентсько-президентській республіці, якою є Україна, вимагаю оприлюднити інформацію про склад коаліції. Якщо така інформація не буде надана в офіційному порядку, то для її отримання змушений буду звертатися до суду». Тож поки що залишається чекати. Насправді ми з вами знаємо, що все таємне рано чи пізно стає явним.

Наразі, за даними офіційного сайту Верховної Ради, у БПП і «НФ» на двох є рівно 223 голоси! Якщо коаліції справді не існує, це вже привід для проведення дочасних парламентських виборів. Відповідно до Основного Закону, президент може, але зовсім не зобов'язаний їх оголошувати. Ось у такому глухому куті ми опинилися.

ДЕВАЛЬВАЦІЯ БПП

Кандидат політичних наук, політолог Олексій Якубін говорить про те, що, по суті, коаліція існує лише в заявах окремих політиків. Але коли це питання піднімається публічно, то спікери влади зводять усе до того, що в нас є уряд, і його ініціативи підтримуються.

«А завдяки чому підтримуються? Наприклад, завдяки залученню голосів депутатських груп «Воля народу» і «Відродження». Звісно, представники влади бояться говорити про те, що коаліції не існує, оскільки тоді знову постане питання про дострокові парламентські вибори. Тож ініціатива Миколи Томенка через суд вимагати поіменний список депутатів, які входять до більшості, є доречною і важливою. Цей крок допоможе громадськості отримати відповіді на питання», — пояснює експерт.

ТАЄМНИЙ СПИСОК БІЛЬШОСТІ, або Коаліція меншості

КОАЛІЦІЯ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ АДМІНІСТРАЦІЄЮ ПРЕЗИДЕНТА ЯК ФОРМАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ. НАСПРАВДІ Ж БІЛЬШІСТЬ НЕ Є СУБ'ЄКТНИМ ГРАВЦЕМ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ. БО ІНТЕРЕСИ У ФРАКЦІЙ І РІЗНИХ КЛАНОВО-КОРПОРАТИВНИХ ГРУП ЗОВСІМ НЕ СПІВПАДАЮТЬ

з одними, і з іншими, на статус члена пропрезидентської фракції. БПП як політична сила сильно девальвує. Згадайте, влітку відбулися довибори до Верховної Ради в семи одномандатних округах. Жоден кандидат від БПП «Солідарність» не виграв. Пройшли тільки самовисуванці, які неформально підтримували владу. Тому чимало парламентарів розуміють, що нині невідгідно бути частиною не лише «Народного фронту», а й БПП. Це завдасть їм більшої репутаційної шкоди, ніж коли просто голосувати в унісон із коаліцією. Процес залучення до БПП зупинений ще й тому, що значно простіше зосередитися на ситуаційному забезпеченні необхідної кількості голосів».

Водночас у коаліційній темі присутній ще один цікавий аспект: за дев'ять місяців більшості так і не змогла подати кандида-

в міністри. Вони просто перечікують.

Інший аспект: ця посада пов'язана з впливом на фінансові ресурси. Наприклад, річний обіг ринку ліків у країні становить понад два мільярди доларів. І МОЗ не стоїть на цьому ринку осторонь. Я вже не кажу про державні закупівлі, про міжнародні програми... Тому різні групи можуть просто блокувати просування кандидатів один одного. Тобто ми банально перебуваємо в ситуації перманентної боротьби за це міністерство».

ДЕПУТАТИ — ВІРТУОЗНІ ІЛЮЗІОНІСТИ

Політолог, кандидат історичних наук, керівник «Центру політичної розвідки» Олег Постернак звертає увагу на те, що владі нині недоцільно в інформаційному просторі піднімати тему існу-

навіть якісь несуттєві з них спікер кілька разів ставить на голосування. Вочевидь існують труднощі з пошуком голосів. Тому більшість змушена вдаватися до допомоги дрібних депутатських груп», — зазначає політолог.

Водночас Постернак говорить про те, що на Банковій працюють неперевершені фахівці з управління масовою свідомістю і масовими інформаційними процесами. Вони змогли вивести з дискусії таке надважливе питання. Для медіа та суспільства ця проблема не є пріоритетною. Увага прикута до військових дій на Донбасі, багатьох турбує позиція Трампа щодо України...

«Насправді коаліція використовується Адміністрацією президента як формальний інструмент для реалізації влади. Тоді як насправді більшість не є суб'єктивним гравцем в українській політиці. Бо інтереси у фракцій і різних кланово-корпоративних груп зовсім не співпадають. А останнім часом взагалі помітна тенденція до загострення протиріч між ними», — пояснює експерт.

За словами політолога, суд може винести рішення на користь Миколи Томенка, як і будь-якого іншого громадянина, і зобов'язати апарат ВР оприлюднити список народних депутатів, які входять до коаліції.

«Але! Депутати — віртуозні ілюзійністи, які вміють так виписати регламентні та внутрішньокорпоративні норми, що це дозволить утруднити отримання повної і адекватної інформації про структуру й персональний склад більшості», — пояснює Постернак.

Керівник «Центру політичної розвідки» зазначає, що ключові

західні гравці (країни Західної Європи і США) наразі зацікавлені в збереженні стабільної архітектури влади в Україні. Тому на такі юридичні тонкощі заплющують очі й воліють не надавати цьому значення.

Також Олег Постернак коментує історію з непризначенням міністра охорони здоров'я: «Це зволікання є унікальним прикладом бездарності державного менеджменту. Ну не може уряд так довго бути недоукомплектованим. Очічник МОЗ — дуже важлива посада! А чому не здатні провести? Бо немає голосів».

ФОРМАЛІЗАЦІЯ НЕ ПОТРІБНА

Політолог, директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов зазначає, що ми опинилися у доволі складній ситуації, коли коаліції де-факто немає, але вона працює.

«Закони ж ухвалюють не конкретні 226 депутатів: під кожен законодавчий акт формуються одноразові дифузії більшості. Тобто брак голосів компенсується залученням різних груп і позафракційних депутатів. Однак з процедурної точки зору нинішня ситуація є підставою для того, щоб визнати коаліцію неіснуючою юридично. І тоді або формувати нову більшість, або йти на дочасні парламентські вибори. Але згадайте, в своєму посланні до парламенту Порошенко закликав не драматизувати і спокійно сприймати ситуаційні голосування. Хоча з точки зору Конституції України та регламенту відсутність коаліції є порушенням», — констатує політолог.

За словами Вадима Карасьова, все, що нині відбувається, свідчить про відхід від коаліційного принципу, адже саме більшість формує програму уряду і Кабмін, який своєю чергою реалізує цей план дій.

«Візьмемо, до прикладу, ухвалення бюджету. Основний фінансовий документ повинен містити програмні пріоритети коаліції, а не інтереси РПЛ, «Волі Народу» та «Відродження», які якраз і присутні у цьому бюджеті. Ось що кепсько. Усе це знецінює коаліційну побудову парламенту і уряду», — пояснює експерт.

Він додає, що фракції-сателіти відмовилися від доукомплектування, вирішивши, що зійде й так. Мовляв, формалізація, а відповідно торги зайві.

«Уряд легітимний, бо за нього проголосував парламент. Але не цілком законний, бо мусить бути легальною коаліцією. Є різниця між легітимністю та легальністю. Так ось, з точки зору закону уряд не зовсім легальний, оскільки ми не бачили списку... Але легітимний, тому що парламент підтримує кандидатури прем'єра і міністрів. Для західних партнерів важливо, щоб працювала державна машина. Працює? Уже добре. Насправді за нинішньої ситуації у парламенті навряд чи можна буде створити стабільну коаліцію у 226 голосів», — підсумовує Карасьов.

Яна ДЖУНГАРОВА

ПРЕДСТАВНИКИ БІЛЬШОСТІ БОЯТЬСЯ ГОВОРИТИ ПРО ТЕ, ЩО КОАЛІЦІЇ НЕ ІСНУЄ, ОСКІЛЬКИ ТОДІ ЗНОВУ ПОСТАНЕ ПИТАННЯ ПРО ДОСТРОКОВІ ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

За словами Якубіна, коаліційна тема активніше обговорюватиметься уже в квітні, коли закінчиться річний імунітет уряду. Тож Гройсману і його команді буде складніше отримати зелене світло від парламенту.

«Торік під час коаліціаді активно доукомплектувався БПП. Чому цей процес зупинився? Насправді багато позафракційних депутатів не поспішають змінювати переваги вільного паха, який може торгуватися і

туру міністра охорони здоров'я! За словами Олексія Якубіна, на те існує кілька причин: «Перша — це масштаб проблем, що накопичилися. Упродовж останніх кількох років ми спостерігали дивовижні призначення на цю посаду людей, які є абсолютно некомпетентними в цій галузі. Наприклад, Міністерством охорони здоров'я керував історик Олександр Квіташвілі! І докерувався... Тому ті, хто справді міг би щось зробити, не хочуть йти

вання коаліції, оскільки це наводить на думку про легітимність нинішнього уряду, та й загалом Верховної Ради.

«Але питання може постати тоді, коли це буде вигідно президентові й «стратегічній вісімці» Банкової, до якої входять найвпливовіші представники влади та бізнесу. До речі, попри те, що ретельно зберігається добра міна при поганій грі, ми часто бачимо, з якими зусиллями ухвалюються ті чи інші закони. Іноді

Вища рада юстиції померла, слава Вищій раді правосуддя! На початку року президент підписав закон, який у бюджетну ніч парламент ухвалив у редакції профільного комітету без будь-якого обговорення і правок. За цим документом новий орган стає незалежним від тиску з боку політичних сил та наділяється повноваженнями звільняти суддів, позбавляти їх недоторканності тощо. Проте сподіватися на очищення судового корпусу, на яке так давно чекають українці, поки зарано. Експерти попереджають: президент, підім'явши під себе законодавчу та виконавчу влади, наразі під виглядом реформ отримав контроль і над судовою.

ЗА КРОК ДО УЗУРПАЦІЇ

Створення Вищої ради правосуддя (ВРП) президент назвав одним із ключових пунктів судової реформи, адже цей орган має бути незалежним від політичного тиску. І тут, на перший погляд, є певні зміни на краще. Так, до Вищої ради юстиції, яка з 5 січня цього року перебуває у стані реорганізації, а фактично просто перейменована на Вищу раду правосуддя, входили 20 осіб, шестеро з яких призначалися за квотами парламенту та президента. Заради посилення політичного тиску членами ВРЮ були міністр юстиції та генпрокурор. До складу Вищої ради юстиції входив також голова Верховного суду, проте, хоч він і призначався пленумом, був, як свідчить практика, протеже президента.

Вища рада правосуддя налічуватиме 21 члена, десятою із яких обирає з'їзд суддів України з-поміж чинних суддів або суддів у відставці. Президентів та парламенту залишили по два кандидата. Ще двох обирає з'їзд адвокатів України, двох — всеукраїнська конференція прокурорів і ще двох — з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ. Голова Верховного суду входить до складу Вищої ради правосуддя за посадою,

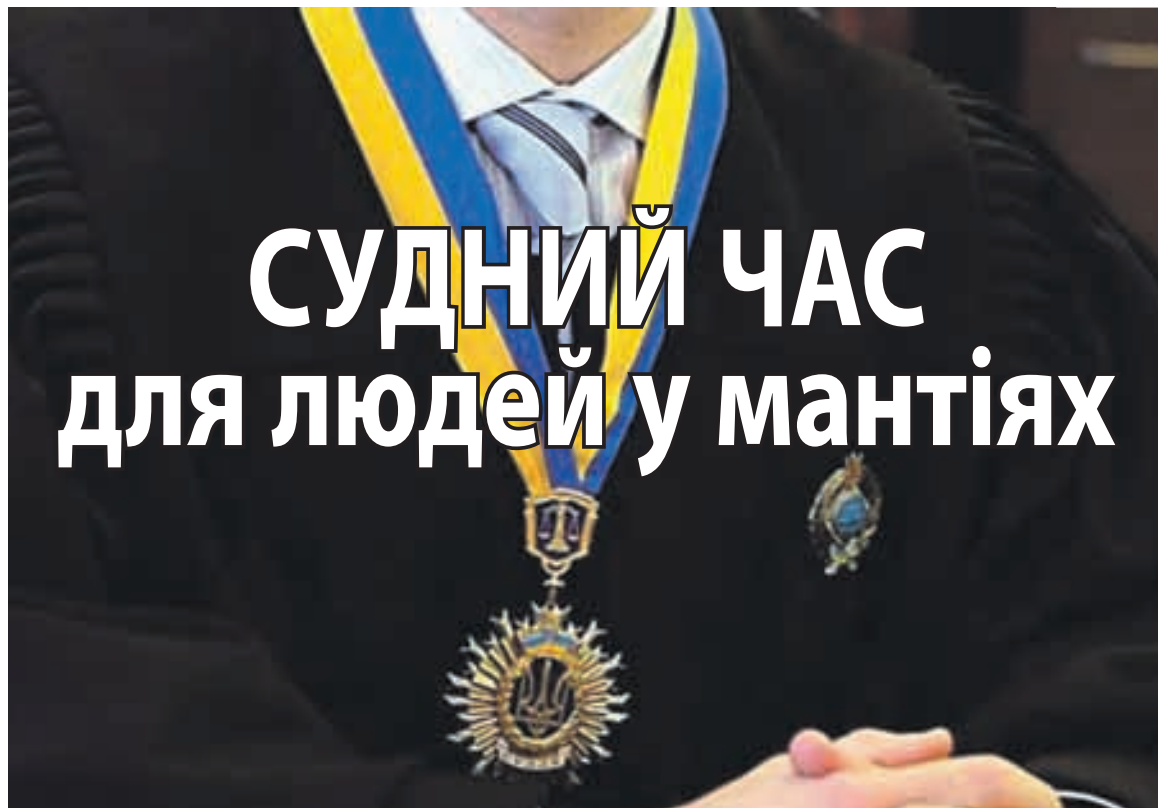
чолі з Ігорем Бенедисюком, якого обрано за квотою президента.

Старший партнер адвокатської компанії «Кравець і партнери» Ростислав Кравець уточнив, що нинішня Рада правосуддя на 80% складається із президентських кандидатур.

«Ці повноваження у них залишаться ще на два роки. Формування суддівського корпусу за таких умов є доволі сумнівним. Є велика вірогідність того, що цих суддів будуть називати суддями Бенедисюка, суддями олігархів або шоколадними суддями, як їхніх попередників називали суддями Януковича. ВРП, звичайно, може бути вільною від впливу будь-яких політичних партій та блоків, окрім президента України та «Блоку панамериканських патріотів», — додав він у коментарі «ВВ».

Директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Руслан Бортник вважає, що нова Рада правосуддя щонайменше на дві третини контролюватиметься президентом.

«З огляду на ті повноваження, які гарант отримав за Конституцією, та контроль над Вищою радою правосуддя, його вплив на систему правосуддя лише посилюватиметься. Фактично в перехідний період він впливатиме на всі три гілки влади — законодавчу, виконавчу і тепер судову», — пояснив

СУДНИЙ ЧАС ДЛЯ ЛЮДЕЙ У МАНТІЯХ

ВІДТЕПЕР, ЯКЩО СУДДЮ СХОПЛЯТЬ НА МІСЦІ ВЧИНЕННЯ ТЯЖКОГО АБО ОСОБЛИВО ТЯЖКОГО ЗЛОЧИНУ, ВІН ОДРАЗУ БУДЕ ЗАТРИМАНИЙ, БО ВЕРДИКТ РАДИ ПРАВОСУДДЯ ЩОДО ПОЗБАВЛЕННЯ ЙОГО НЕДОТОРКАНОСТІ НЕ ПОТРІБЕН

ри в трилітрових банках, та голова Апеляційного суду столиці Антон Чернушенко.

Роман Куйбіда пояснив, що Чаус зміг втекти тільки тому, що без зняття з нього парламентом суддівської недоторканності його не можна було затримати.

«Парламент тоді був на канікулах, і він мав час зникнути. Тепер відповідне рішення покладається на Вищу раду правосуддя, а самого фігуранта справи, якщо йдеться про його затримання, утримання під вартою або арешт, не викликають у ВРП. Тобто він не буде заздалегідь знати про розгляд його питання і не матиме можливості втекти», — підкреслив експерт.

Крім того, відтепер, якщо суддю схоплять на місці вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, вже не потрібно навіть вердикту Ради правосуддя щодо позбавлення його недоторканності — він одразу буде затриманий.

Також Рада правосуддя прийматиме остаточні рішення щодо звільнення суддів із посад, переведення їх з однієї до іншої інстанції, узгодження кількості суддів у суді. Також ВРП братиме участь у визначенні видатків держбюджету на утримання органів правосуддя. Тимчасове відсторонення суддів від діяльності — теж у компетенції цього органу. А розглядати справи щодо дисциплінарної відповідальності служителів Феміди будуть дисциплінарні палати, створені з числа членів ВРП. Вивчати матеріали справи, аналізувати інформацію, готувати пропозиції та висновки мають інспектори ВРП — їх у штаті Ради буде 42. Зарплатню їм нараховуватимуть із держбюджету, хоча вони не є держслужбовцями.

Водночас Ростислав Кравець бачить ризики в тому, що Вища

рада правосуддя із новими повноваженнями зможе звільняти суддів без будь-яких вагомих підстав, і оскаржити це рішення буде складно.

«Фактично ВРП сама визначатиме, які скарги на суддів розглядати, а які ні. Тобто люди будуть позбавлені будь-яких можливостей захистити свої права. Наприклад, скаржнику можуть відмовити в розгляді скарги, якщо він упродовж року вже подавав скарги, які згодом йому повернули або за якими не було відкрито дисциплінарної справи», — підкреслив адвокат.

ТЕСТ НА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

За даними адвоката Автомайдану Романа Маселка, нині на розгляд Вищої ради правосуддя подано близько 250 скарг стосовно суддів, які переслідували активістів Революції Гідності. Від квітня 2016-го було розглянуто не більше як 10 з них. Він зазначає, що у всіх цих справах у січні-березні закінчуються терміни притягнення до дисциплінарної відповідальності, тому багато хто потирає руки і вважає, що уник покарання.

Роман Куйбіда підтверджує, що з часів Майдану жодного суддю не притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

На його думку, до 2019 року має відбуватися очищення суддівського корпусу, зокрема, через механізми кваліфікаційного оцінювання (перееатестації), яке триватиме ще три роки, та конкурсів на посади. І важливим моментом під час призначення судді буде перевірка на добросовісність, яку здійснюватиме відповідна Громадська рада.

Ростислав Кравець вважає добросовісність дуже розмитим крите-

рієм, при цьому професійна складова відходить на другий план.

«Нині триває конкурс до Верховного суду. І виходить, що лише 9% від усіх вимог, яким має відповідати кандидат, стосуються знання права. Все інше — добросовісність, зразкова поведінка, декларація статків тощо», — додав він.

Роман Куйбіда, який є членом Громадської ради добросовісності, розповів, що критеріями оцінки непорядності судді є зловживання своїми повноваженнями та нехтування правосуддям. Це може бути спосіб життя, що не відповідає рівню задекларованих доходів, ухвала свавільних рішень, відверта брехня у деклараціях, плагіат у дисертації тощо. Також непорядно розглядати справу підприємства, акціонером якого є сам суддя. Окремої уваги заслуговуватиме неетична поведінка мантиєносця під час процесів, підтверджена відеозаписами.

Громадська рада не лише прийматиме скарги, а й сама перевірятиме, чи відповідають критеріям професійної етики та добросовісності судді або кандидати на цю посаду. Результати передаються до Ради правосуддя. І хоча ці висновки не є обов'язковими до виконання, проте щоб кандидат із негативним відгуком від Громадської ради міг надалі продовжувати боротьбу за місце, за нього повинні проголосувати 11 з 16 членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

«Якщо ж оновлення суддівського корпусу не відбудеться, є величезна загроза консервації проблем у судовій системі. І ті судді, до яких немає довіри в суспільстві, обирають подібну до себе Раду правосуддя», — підкреслив експерт.

«Якщо ж оновлення суддівського корпусу не відбудеться, є величезна загроза консервації проблем у судовій системі. І ті судді, до яких немає довіри в суспільстві, обирають подібну до себе Раду правосуддя», — підкреслив експерт.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

**НАВІТЬ НОВИЙ
СКЛАД ВИЩОЇ РАДИ
ПРАВОСУДДЯ ВСЕ
ОДНО НА ДВІ ТРЕТИНИ
КОНТРОЛЮВАТИМЕТЬСЯ
ПРЕЗИДЕНТОМ**

і, найвірогідніше, буде людиною президента.

За словами заступника голови Центру політико-правових реформ Романа Куйбіди, створення ВРП є однією з вимог виконання стандартів Ради Європи у частині правосуддя.

«Європейські стандарти передбачають більшість у складі Ради саме суддів. Це повинно мінімізувати політичний вплив на цей орган. Так, Вища рада юстиції часів Януковича була цілковито керована Адміністрацією президента», — констатував він у коментарі «ВВ».

Експерт уточнив, що за таким принципом склад Ради правосуддя обиратимуть лише з квітня 2019 року. А доти у ВРП працюватиме нинішній склад Ради юстиції на

Бортник «ВВ», додавши, що це є ознаками узурпації влади.

БІЛЬШЕ ПОВНОВАЖЕНЬ

Судова влада разом із державним апаратом та російськими ЗМІ є лідерами народної недовіри. Згідно з опитуванням, проведеним наприкінці минулого року Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, 72% респондентів не довіряють вітчизняній Феміді. І для цього є всі підстави, адже час від часу Україну приголомшують новини про суддів, яких схопили на гарячому під час отримання хабара, проте їм вдалося дати драпака. Найяскравішими прикладами є суддя Дніпровського райсуду Києва Микола Чаус, який зберігав нечесно зароблені дола-

Закриття банків в Україні триває уже два роки поспіль. Українців турбує питання: чи варто довіряти фінансовій системі країни та відкривати депозити у фінустановах? Якщо так, то який банк обрати та в якій валюті зберігати заощадження? Чи краще взагалі забрати гроші з банків? Про це «ВВ» розмовляли з провідними економічними експертами.

БАНКОПАД ТРИВАТИМЕ

Президент міжнародного інституту бізнесу Олександр Савченко зазначив у коментарі «ВВ», що цього року в Україні триватиме ліквідація фінансово-кредитних установ.

«Можна очікувати, що за рік припинять своє існування від п'яти до десяти банків. Фінустанови закриватимуться доти, поки в Україні не почнеться помітне зростання економіки, не зміниться монетарна і курсова стратегія, не втілюватиметься політика економічних реформ», — каже Савченко.

«На українському ринку існувала надмірна кількість фінансово-кредитних установ. Логічно, що в кризу чимало з них закрилися, — додає «ВВ» експерт Економічного дискусійного клубу Євген Олейников. — Деякі банки створювалися для обслуговування певних фінансово-промислових груп, при цьому залучення вкладів було для них побічною діяльністю. Відповідно коли виникли проблеми в тій чи іншій фінансово-промислової групи, такі банки не могли втриматися. Наразі переважна більшість їх з ринку виведена.

Цього року можуть підняти питання застосування санкцій до установ із часткою російського капіталу. Хоча держава навряд

отримала фінустанова та як їх використала, чи правильно діяли фахівці, своєчасно не припинивши її діяльність?»

СТАВКИ ЗА ДЕПОЗИТАМИ ПІДУТЬ УНИЗ

Євген Олейников каже, що, обираючи банк для відкриття депозитного вкладу, варто звертати увагу на три моменти.

«По-перше, в жодному разі не можна укласти депозитну угоду з позабанківськими установами, як це було, наприклад, із вкладниками банку «Михайлівський». Тобто ви маєте підписати класичний депозитний договір безпосередньо з фінустановою, до якої прийшли.

По-друге, треба з'ясувати, наскільки цей банк великий. Малий банк одразу мусить викликати підозру: зазвичай він обслуговує певну особу чи фінансово-промислову групу. І якщо виникнуть проблеми в цього суб'єкта, це не омине і вкладника.

По-третє, не варто спокушатися високим відсотком за депозитами. Слід розуміти, що відсотки, які пропонуються за вкладом, не можуть перевищувати прогнозований рівень інфляції», — каже Олейников у коментарі «ВВ».

Експерт наголошує: якщо фінустанова нині пропонує понад 20% прибутку за гривневими

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: ЧИ МИНУВ КОЛАПС?

БАНК, ЯКИЙ ПРОПОНУЄ ПІД ВИСОКИ ВІДСОТКИ ВАЛЮТНІ ВКЛАДИ, МОЖЕ БУТИ «БАНКОМ-ПИЛОСМОКОМ». ТОБТО ВІН ГОТУЄТЬСЯ ЗБАНКРУТУВАТИ, АЛЕ ЙОГО ПОСАДОВІ ОСОБИ НАМАГАЮТЬСЯ ЗАЛУЧИТИ ЯКОМОГО БІЛЬШЕ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ, ЩОБ КОНВЕРТУВАТИ В НЕЇ СВОЇ АКТИВИ І ВИВЕСТИ ЇХ З РАХУНКІВ

Президент міжнародного інституту бізнесу Олександр Савченко додає у коментарі «ВВ», що перед відкриттям вкладу варто вивчити баланс банку. Довіряти можна тим фінустановам, у яких висока достатність капіталу: «Та ця інформація має бути

валюти. До того ж, на мій погляд, нікуди не зникли ризики примусової конвертації валютних вкладів у гривню. Держава може вдатися до такого сценарію у випадку погіршення макроекономічної ситуації, і тоді буде складно вивести гроші з банку.

Вклади до однієї фінустанови варто робити в межах 200 тисяч гривень, оскільки повернення цієї суми забезпечується Фондом гарантування вкладів, а у валюті — не більше як 6 тисяч доларів. Іншу суму, якщо вона є, краще розділити на кілька банків», — відзначає Ерік Найман у коментарі «ВВ».

На думку економічних експертів, у період банківської кризи збереження найліпше тримати в різних валютах. Гроші рекомендують зберігати за принципом трьох частин: по 30% у гривні, доларах та євро. Це дозволить зменшити ризики втрати капіталу, коли знеціниться одна з валют.

фінустановах надійні доти, поки надійна держава. Вона не зможе підтримувати заощадження, лише якщо оголосить дефолт», — пояснює Савченко.

Експерти звертають увагу на те, що у Приватбанку поки що залишаються завищені відсоткові ставки, тому він наразі є найпривабливішою для депозитних вкладів фінустановою. Однак надалі ринок вирівнюватиме ставки за депозитами.

«Найближчим часом депозитні ставки у Приватбанку знижуватимуться. Але не набагато, щоб не спричинити різкої втечі вкладників. Влітку середні ставки за депозитами можуть становити 6% у доларах і 18% у гривні. Через рік — 4% і 15% відповідно», — вважає Ерік Найман.

Окрім того, зараз у країні майже припинене кредитування. «Фінустанови не почуваються впевнено, не розуміють політики

НЕ ВАРТО СПОКУШАТИСЯ ВИСОКИМИ ВІДСОТКАМИ ЗА ДЕПОЗИТАМИ. СЛІД РОЗУМІТИ, ЩО ВІДСОТКИ, ЯКІ ПРОПОНУЮТЬСЯ ЗА ВКЛАДОМ, НЕ МОЖУТЬ ПЕРЕВИЩУВАТИ ПРОГНОЗОВАНИЙ РІВЕНЬ ІНФЛЯЦІЇ

чи піде на це з огляду на ризики отримання чергового неплатоспроможного банку і зростання навантаження на Фонд гарантування вкладів. Швидше за все, великі системні фінустанови, зокрема з російським походженням, цього року будуть доволі надійними.

Він звертає увагу на те, що ситуацію із видачею рефінансування банкам, які згодом були ліквідовані, мають розглядати правоохоронні органи.

«Треба з'ясувати, що насправді відбувалося у конкретному банку? НБУ намагався його врятувати і це не вдалося, чи хтось із представників регулятора продовжував накачувати банк грошима, коли вже було зрозуміло, що він в принципі став неплатоспроможним? Щоб відповісти на це питання, існує купа органів, починаючи з Генпрокуратури та закінчуючи НАБУ, — зауважує експерт. — Бажано було б, якби щодо кожної ситуації з банком, якому перед ліквідацією було видане рефінансування, правоохоронні органи дали розгорнуте пояснення, що там відбулося: скільки коштів

вкладами, то в клієнта має виникнути питання: а звідки банк може отримати такі гроші?

«Адже схема роботи класичного банку є такою: залучати кошти клієнтів, видавати їх у вигляді кредитів чи вкладати у фінансові операції, з отриманого прибутку сплачувати відсотки за депозитами. А на те, що залишилося, банк живе сам. Щоб обіцяти нині понад 20% за гривневими депозитами, треба мати дуже великий прибуток як для нашого ринку. Тому до таких пропозицій належить ставитися дуже обережно.

Крім того, фінансово-кредитна установа, яка змальовує високі відсотки за валютними вкладками, може бути «банком-пилосмоком». Тобто він готується збанкрутувати, але його посадові особи намагаються залучити якомога більше іноземної валюти, щоб конвертувати в неї свої активи і вивести їх з рахунків. Тому високі відсотки, які значно відрізняються від середніх за валютними депозитами по ринку, щонайменше мають викликати підозру», — радить Олейников.

підтверджена міжнародним аудитором. Часто трапляється, що дані, оприлюднені самими банками, не відповідають дійсності. Наприклад, Приватбанк перед банкрутством нібито був добре капіталізований. А насправді міг у капіталі сягати 100 млрд гривень».

Фінансовий експерт Ерік Найман каже, що нині існують ризики відкриття як гривневих, так і валютних депозитів.

«Депозити в гривні я не рекомендую, бо темпи девальвації національної грошової одиниці поки що переважають дохідність чистого депозиту. Валютні депозити також складно радити, бо існують обмеження на зняття

НІКУДИ НЕ ЗНИКЛИ РИЗИКИ ПРИМУСОВОЇ КОНВЕРТАЦІЇ ВАЛЮТНИХ ВКЛАДІВ У ГРИВНЮ. ДЕРЖАВА МОЖЕ ВДАТИСЯ ДО ТАКОГО СЦЕНАРІЮ У ВИПАДКУ ПОГІРШЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Перевагу наразі рекомендують віддавати державним банкам: Укресімбанку, Ощадбанку, Укргазбанку і, можливо, й Приватбанку, які покривають нині 51% банківського сектора країни.

«В Україні діють норми закону про 100% держгарантію усіх вкладів у банках, що належать державі. Тобто ваші вклади в цих

НБУ, курсової політики, податкової системи, яка постійно змінюється. За такої ситуації банки замикаються. Займи видають лише перевіреним давнім клієнтам. Чи відновиться кредитування, залежатиме від економічного зростання країни», — зазначає Олександр Савченко.

Вікторія ЧАЙКА

Подолання бідності в розумінні Гройсмана і його команди полягає у масовій зайнятості населення. Не бажає Кабмін розводити дармоїдів, а хоче бачити збільшення податкових надходжень із зарплат. Бо що, даремно «мінімалку» підняли до 3200 грн? Та не виходить: кількість офіційно працевлаштованих скорочується, а ФОП масово закривають свій бізнес... Тому наступний крок невтомного уряду був передбачуваний — посилення контролю за ринком праці, щоб жодна зарплатна гривня не прошлестіла повз «касу».

СКОРочЕННЯ, ЗВІЛЬНЕННЯ, ДОГОВОРИ...

Після підвищення мінімальної зарплати до 3200 грн роботодавці у комерційному секторі, щоб мінімізувати свої витрати на податки із зарплатні, змушені вдаватися до хитрощів. Адже чим дорожче обходиться співробітник, тим більше зборів за нього. Тому розпочалося офіційне звільнення працівників, які, отримавши на руки трудові книжки, продовжують гарувати там само, але вже нелегально.

Тенденцію до скорочення зайнятого населення відзначають і в уряді. Згідно з даними Мінсоцполітики, що були презентовані главою відомства Андрієм Ревою, штатних співробітників масово звільняють. Якщо в 2013 році офіційно працевлаштованих було 10,2 млн осіб, то до кінця 2016-го стало лише 7,8 млн.

Провідний експерт Центру соціальних і трудових досліджень Віталій Дудін вважає, що роботодавці й надалі вдаватимуться до спроб уникнути зайвого податкового навантаження.

«Будуть використовуватися різні хитрощі, зокрема переведення співробітників на часткову зайнятість. А в одному з муніципальних транспортних підприємств, наприклад, для мінімізації витрат з оплати праці задіяли механізм сумісництва. Тобто співробітник працює за своїм графіком і відповідно до своєї ставки. Однак він на своєму ж підприємстві оформлений і як сумісник, для того щоб йому не оплачувати бонуси за наднормову роботу», — розповів експерт «ВВ».

підприємств нині відбувається не фіктивне, а цілком реальне звільнення техперсоналу.

«Там, де, згідно з правилами і нормами мали б працювати три людини, залишають тільки одну. Певна річ, що внаслідок таких процесів рівень безробіття лише зростатиме», — припустив він у коментарі «ВВ».

ВИЙТИ З «ТІНІ»

Чудово усвідомлюючи, до яких хитрощів вдаватимуться роботодавці, уряд замислив реалізувати амбітний план із виявлення тих, хто не хоче виходити з «тіні». Тому в Кабміні пообіцяли, що будуть створені спецкомісії, покликані стежити не лише за тим, аби працівникам платили не менше ніж обіцяні 3200 грн, а й за їх реальним графіком роботи. За традицією ці функції Кабмін переклав на місцеві органи влади.

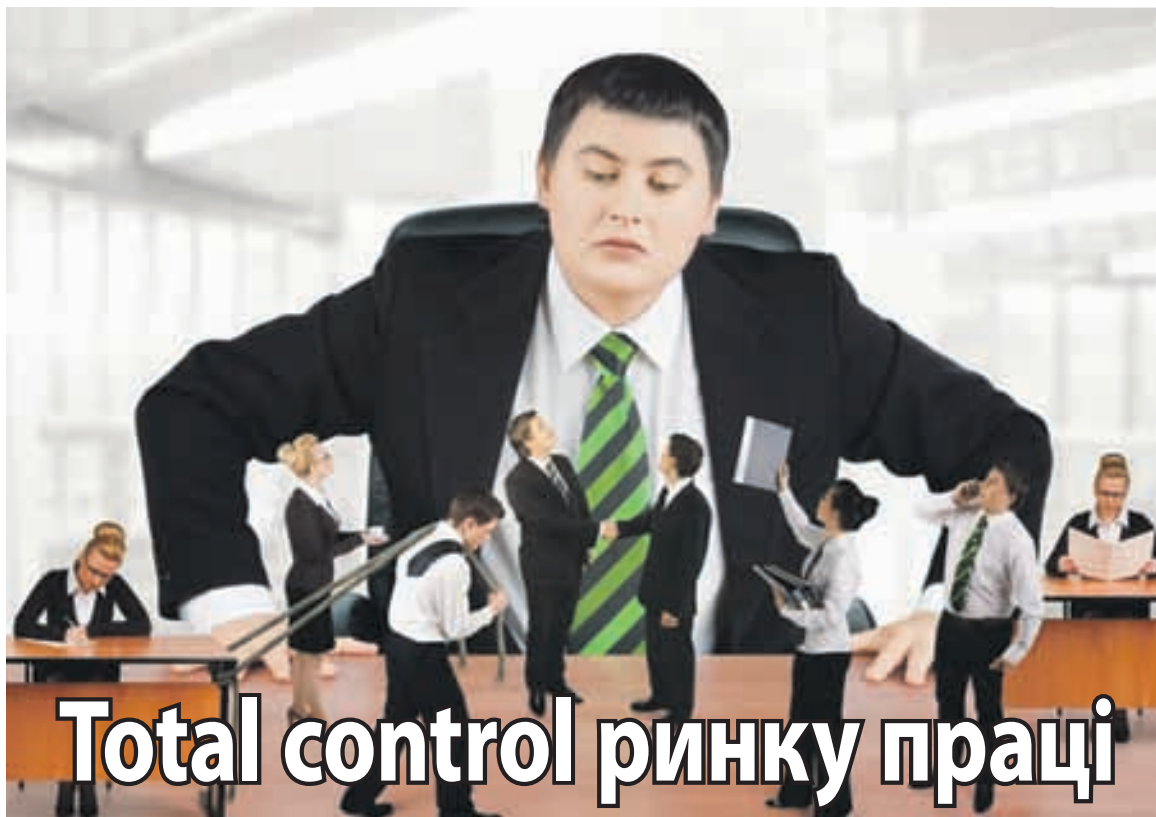
Віталій Дудін нагадав, що найкомпетентнішим і найвпливовішим органом у трудовій сфері завжди була Державна інспекція з питань праці.

«Але за останні 2–3 роки вона була паралізована і зруйнована», — підкреслив він.

Податкова поліція була «випадково» ліквідована парламентом, тож тепер і вона не зможе контролювати реальну зайнятість та виплату зарплат. А місцевим органам влади бракує і умінь, і досвіду, їм потрібно ще вчитися і вчитися.

Всеволод Степанюк вважає, що неможливо простежити за тим, чи працює цілий день людина, оформлена на півставки.

«Не приставляти ж до кожного співробітника по контролерів! Це

РОБОТОДАВЦІ, З МЕТОЮ МІНІМІЗАЦІЇ СВОЇХ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ, БУДУТЬ, ЯК І РАНІШЕ, ОФІЦІЙНО ЗВІЛЬНЯТИ СПІВРОБІТНИКІВ, ПЕРЕВОДИТИ ЇХ НА ЧАСТКОВУ ЗАЙНЯТІСТЬ, ВИКОРИСТОВУВАТИ МЕХАНІЗМИ СУМІСНИЦТВА ТА ЗМУШУВАТИ УКЛАДАТИ ДОГОВОРИ, ЗГІДНО З ЯКИМИ ВИНАГОРОДА МОЖЕ БУТИ НАВІТЬ МЕНШОЮ ЗА МІНІМАЛЬНУ ЗАРПЛАТУ

«Ми створимо комунікаційні можливості, щоб люди нам повідомляли конкретно, де і на якому підприємстві не виплачується зарплата, занижується або ховається», — заявив Гройсман на засіданні уряду.

Експерти одностайно вважають, що співробітники неодмінно скаржитимуться на роботодавців, оскільки в Україні так і не була запроваджена відповідальність для самих найманих працівників, які погоджуються працювати «по-

контролюючих органів на робочі місця співробітників», — уточнив Віталій Дудін.

Він додав, що роботодавцям варто пам'ятати не лише про фінансову, а й про адміністративну та навіть кримінальну відповідальність, аж до арештів і виправних робіт.

Всеволод Степанюк вважає, що такі високі штрафи можуть частково посприяти виведенню зарплат із «тіні».

«Але існує інший бік медалі — співробітники можуть шантажувати своїх роботодавців», — констатував експерт.

СЛУЖБА СЛУЖБОЮ...

Прем'єр дуже чітко дав зрозуміти: він має намір боротися з безробіттям. Але якими методами? Анонсує переорієнтацію держполітики з виплати допомоги безробітним на створення нових робочих місць, Гройсман не стримувався у висловлюваннях.

«Я не збираюся утримувати Службу зайнятості. Я не збираюся утримувати безробітних. Я збираюся дати людям нормальну роботу і нормальну заробітну плату», — заявив він.

Те, що в Службі зайнятості назріли реформи, цілком зрозуміло, але доручити цій структурі створення робочих місць — це вже очевидний перебір.

«Служба зайнятості може створити нові робочі місця хіба що роздуваючи власний штат за рахунок держбюджету. По-іншому ніяк не вийде», — заявив Степанюк.

А президент Центру ринкових реформ Володимир Лановий додав, що у Фонд соціального страхування на випадок безробіття, до якого надходять усі страхові внески і за рахунок якого фінансується Служба зайнятості, і так закладено витрати на створення робочих місць. Тому досить нерозважливо заради статистики «штурмувати» ринок, не вивчивши його потреб і не переорієнтувавши існуючі виробництва на більш затребувану продукцію. Але цього найближчим часом точно не станеться.

Своєю чергою експерт із питань соціальної політики Андрій Павловський наголосив, що уряд як роботодавець може створювати робочі місця виключно в державних корпораціях і бюджетній сфері.

«Заява Гройсмана суперечить обраному курсу на роздержавлення і приватизацію. Неможливо одночасно продавати держпідприємства і збільшувати кількість працюючих у державному секторі», — додав він.

Загалом, на думку Степанюка, політика уряду, спрямована на тотальний контроль, призведе до масового закриття підприємств, і відтак ще більшого зубожіння населення.

«Якщо в 2016-му, згідно з нормативами ООН, близько 80% українців жили за межею бідності, то цьогогоріч у нас є всі передумови вийти за цим показником на перше місце в світі, маючи 90% населення за межею бідності», — підсумував він.

Арина МАРТОВА

ШЕФ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ВИКЛАСТИ 10 «МІНІМАЛОК» (32 ТИС. ГРН) ЗА КОЖНОГО ПІДЛЕГЛОГО, ЯКЩО В НЕНАЛЕЖНОМУ ОБСЯЗІ ОПЛАТИВ ЙОМУ ПРАЦЮ У ВИХІДНІ ТА СВЯТКОВІ ДНІ ЧИ ЗЕКОНОМИВ НА ЙОГО ПОНАДНОРМОВІЙ РОБОТІ

Також, за його словами, роботодавець з метою заощадження може укладати з працівниками цивільно-правові договори.

«Від примусового переведення на договірні відносини ризикують постраждати журналісти і працівники розумової праці, адже тоді винагорода співробітника може бути значно нижчою за мінімальну зарплату», — додав Дудін.

Утім, він підкреслив, що повного відходу в «тінь» все ж не станеться, оскільки наша країна перебуває під пильною увагою з боку міжнародних інституцій, зокрема МВФ та Світового банку.

Економіст Всеволод Степанюк розповів, що на низці промислових

абсолютно нереально ні фізично, ні технічно. Більше того, така ініціатива лише породжує корупцію, адже контролерів, який прийшов до офісу чи на підприємство, легше дати хабар, аби він «не помітив» не працевлаштованих офіційно співробітників», — зазначив економіст.

«НАСТУКАТИ» НА ШЕФА

Мабуть, розуміючи, що комісії не зможуть виявити всіх роботодавців, які виплачують «сірі» зарплати, прем'єр анонсував відкриття «гарячої лінії», на яку можуть телефонувати співробітники і скаржитися на своїх «карабасів».

чорному». Тому роботодавець відповідь за все. І побоюватися йому є чого. Адже штрафи за зарплати в «конвертах» відверто кусаються — від 1 січня вони становлять 30 мінімальних зарплат, або 96 тис. грн, за кожного співробітника, який перебуває у «тіні». Шеф зобов'язаний викласти 10 «мінімалок» (32 тис. грн) за кожного підлеглого, якщо в неналежному обсязі оплатив йому працю у вихідні та святкові дні чи зекономив на його понаднормовій роботі.

«Фінансові санкції накладаються на роботодавця Державною службою з питань праці. Передбачається навіть штраф у розмірі 100 мінімальних зарплат у разі недопуску

Усе більше молодих людей емігрують з України. Виїжджають розумні, працездатні, талановиті. Все частіше вони намагаються залишитись назавжди там, де знайшли краще життя. На жаль, вони не бачать свого майбутнього в нашій країні. Через це своє майбутнє втрачає держава.

В українському Міністерстві закордонних справ порахували, що станом на червень минулого року за кордоном працювали близько 5 млн українців. Однак експерти кажуть, що точних даних щодо масштабів трудової еміграції українців наразі не існує.

«Органи державної влади спираються на інформацію про перетин кордону громадянами України, а також кількість людей, які знялися з реєстрації. Але на основі лише цих даних не можна скласти реальної картини. Бо кордон перетинають і туристи, і ті, хто їде на навчання. А з реєстрації знімаються далеко не всі, хто тривалий час працює в інших країнах та планує там залишитися: хтось просто не хоче завдавати собі клопоту, хтось не знає, як складеться його доля. Правдивої статистики нема й тому, що в Україні багато років зволікають із переписом населення», — зазначає «ВВ» речник представництва Міжнародної організації з міграції в Україні Варвара Жлуктенко.

Утім, і експертне коло, і представники державних інституцій сходяться на думці: упродовж двох останніх років зростає кількість українців, які емігрували та працюють за кордоном.

«Приріст трудових мігрантів за цей період склав близько 15%. Фактично ми маємо нову потужну хвилю еміграції», — каже «ВВ» завідувач відділом міграційних досліджень Інституту демографії і соціальних досліджень ім. Птахи Національної академії наук України Олексій Позняк.

У 2014–2015 РОКАХ НЕКВАЛІФІКОВАНІ РОБІТНИКИ ЗА КОРДОНОМ ЗАРОБЛЯЛИ В СЕРЕДЬНОМУ 1100 ДОЛАРИВ, КВАЛІФІКОВАНІ — 1500, ВИСОКОВАЛІФІКОВАНІ — 2700, А КЕРІВНИКИ — БЛИЗЬКО 3000

«Про зростання міграційного потоку свідчить хоча б той факт, що 2015 року в країнах — членах ЄС українцям було видано 493 тисячі дозволів на проживання. Це в півтора рази більше, ніж 2014 року. Зауважу, переважна кількість дозволів — 87% — була видана в Польщі. Вони були оформлені як короткотермінові — для виконання сезонних робіт», — додає Жлуктенко.

Збільшується й число громадян, які готові залишити країну. За даними вересневого дослідження соціологічної групи «Рейтинг», близько 30% українців хотіли б виїхати з України на постійне проживання, а 40% — працювати за кордоном. Звичайно, від наміру емігрувати до втілення цієї ідеї у життя може

УКРАЇНА — ВОКЗАЛ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

ЯКЩО ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ І МІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ НЕ ЗМІНЯТЬСЯ, ДО 2050 РОКУ В УКРАЇНІ ЗАЛИШИТЬСЯ 32–33 МЛН ЖИТЕЛІВ. ЧАСТКА ЛЮДЕЙ, ЯКИМ БЛИЗЬКО 60 РОКІВ, ЗРОСТЕ У 1,5 РАЗА

пролягти довгий шлях, та ці цифри загалом свідчать про тенденції і настрій.

Окрім того, як зазначає політолог, кандидат політичних наук Олексій Якубін, змінюється демографія міграції: «Починаючи з 2008 року на заробітці виїжджали переважно люди середнього та старшого віку. В Італії, Іспанії та Португалії вони шукали тимчасовий підробіток, щоб поліпшити матеріально-побутові умови сім'ї, вивчити дитину та повернутися до України. Натомість в останні два роки емігрують люди молодшого віку. Країну залишають «мізки нації» — науковці, фахівці з високою освітою, які не можуть себе тут реалізувати, знайти гарно оплачувану роботу. Причому вони не мають наміру повертатися».

в нас бізнес. Та це — міф. Так, у нас найнижчі зарплати в Європі, але це, навпаки, відштовхує інвесторів, бо відтак падає внутрішнє споживання. Вони швидше волітимуть відкрити бізнес в інших європейських країнах, де матимуть вищі прибутки. А ключові інвестиції взагалі зосереджуються у Сполучених Штатах. Там запровадили погодну оплату праці, що стимулює роботодавців платити більше. Від цього економіка лише виграє.

Згідно з даними дослідження представництва Міжнародної організації з міграції щодо середнього доходу довгострокових трудових мігрантів з України, у 2014–2015 роках некваліфіковані робітники за кордоном отримували в середньому 1100 доларів на місяць,

а в 2015-му — 12%. А от щодо Польщі зворотна ситуація: 2006 року її визнали найприближшою 7% тих, хто бажав виїхати, а 2015-го — 30%. Стільки ж потенційних трудових мігрантів у 2015 році обрали Німеччину, 19% — Італію, 15% — США, 12% — Великобританію, 11% — Канаду.

Експерти сходяться на думці: наразі найактивнішою є еміграція до Польщі. Фахівець бюро аналітики «Тектум» Андрій Стародуб розповів «ВВ», що українці нині складають найбільший прошарок іноземців у Польщі: разом із сезонними мігрантами та тими, хто приїхав на навчання, нині там перебуває до 800 тис. наших співгромадян. Причому, за його словами, до Польщі частіше стали виїжджати вихідці з Центральної та Східної України.

«Раніше у Варшаві практично не можна було почути російського діалекту, на якому розмовляють мешканці цих регіонів. Тобто людський ресурс із Західної України вичерпано. І зараз оголошення про те, що потрібні люди для роботи в Польщі, можна побачити в будь-якій українській глибинці», — каже Стародуб.

Експерт пояснює: у Польщі нині існує широкий ринок праці, бо самі поляки не хочуть працювати за пропонувані їм зарплати і емігрують до багатших європейських країн.

«Лише у Великобританії та Ірландії перебувають до 1 млн польських мігрантів. Також вони їдуть працювати до Франції, Німеччини, меншою мірою — Італії, Іспанії. Польща достатньо динамічно розвивається, тож їй потрібні робочі руки. Причому якщо раніше українці закривали нішу на сезонних роботах, то тепер для робітників та сільськогосподарських працівників є можливість постійної зайнятості», — каже Стародуб.

Він звертає увагу: українці культурно близькі полякам, вони легко вивчають мову і не створюють проблем, які виникають із трудовими мігрантами іншої віри.

«Окрім того, коли в ЄС розпочалася дискусія щодо перерозподілу квот мігрантів, Польща «прикрилася» українцями. Насправді це була спекуляція, бо українці, які приїхали туди працювати, не є біженцями і утримання не потребують», — додає Андрій Стародуб.

Він стверджує, що ще чотири роки тому різниця між заробітками в Польщі та Україні не була такою різкою: «Раніше українець, який отримував на батьківщині зарплату 200–300 доларів, не спокушався на 450–600 доларів у Польщі. Таким і нині є заробіток сезонних працівників, але дохід наших громадян впав до 60 доларів, а багато хто взагалі втратив роботу. Звичайно, висококваліфіковані фахівці заробляють значно більше, середньостатистична зарплата в Польщі вища за 1000 доларів. Українцям заборонено платити менше, ніж полякам, проте неформальна дискримінація існує».

Андрій Стародуб розповідає, що на постійне проживання до Польщі, Чехії, Словаччини виїжджають також ті наші співгромадяни, які працюють на міжнародні корпорації: «Український програміст, який гарно заробляє у твердій валюті, врешті-решт обирає іншу якість життя. Він міг би добре жити і в Україні, купити будинок, машину. Та через деградовану медичну систему людина навіть за гроші не може полікуватися. А польські чи чеські великі міста розвиваються куди динамічніше, надають висококваліфіковані медичні послуги. Людина також може обирати перспективу для своїх дітей».

Експерти звертають увагу: через зниження чисельності працездатного населення, за існуючої солідарної пенсійної системи Україна скоро не зможе утримувати людей на заслуженому відпочинку. Адже вже нині кількість економічно активного населення майже зрівнялася з кількістю пенсіонерів: маємо 17 млн і 13,5 млн осіб відповідно.

«Якщо тривалість життя і міграційні потоки не зміняться, до 2050 року в Україні залишиться 32–33 млн жителів. І частка людей, яким близько 60 років, зросте в 1,5 рази. Звичайно, окрім міграції, на демографічну ситуацію впливають низька народжуваність і тривалість життя, а також висока смертність», — каже Варвара Жлуктенко.

Та поки держава не надто переймається поліпшенням життя своїх громадян, щоб зменшити їх відтік. Варто хоча б наголошувати на ризиках неврегульованої міграції.

«Треба пам'ятати, що ваші права будуть захищені, лише коли ви дотримуетесь законодавства своєї країни і країни, куди емігруєте, — каже Жлуктенко. — Працевлаштування за кордоном за туристичною і студентською візою є ризикованим. Існує багато нечесних осіб і фірм, які прагнуть заради власної наживи скористатися зростанням міграційних настроїв українців та складною соціально-економічною ситуацією».

Валентина РИНГЕЛЬ

Якщо найближчими днями справді буде досягнуто згоди щодо возз'єднання розділеного острова, то, отже, європейське співтовариство виконало непогану роботу, переосмисливши свою роль у зтяжньому конфлікті.

Менше як два роки тому президент Республіки Кіпр (грецької частини острова) Нікос Анастасіадіс розгнівано залишив стіл переговорів, присвячених врегулюванню кіпрського питання. Тоді дипломатичний діалог знову зайшов у глухий кут. Турецька і грецька частини острова розсварилися через родовища природного газу — хто отримає право видобування у Середземному морі. Поки грецькі кіпріоти шукали партнерів у Єгипті та Ізраїлі, Туреччина спорядила дослідні судна на Північний Кіпр. Після цього Анастасіадіс і поклав край перемовинам.

Сенсаційною ця новина не стала. На Кіпрі так багато політиків і дипломатів зазнали невдачі, що міжнародні засоби масової інформації, знизавши плечима, просто констатували провал переговорів. Але потім сталося те, чого ніхто не очікував: на сцені з'явився дует однопольців.

Після газового краху кіпріотурки усунули від влади свого консервативного президента Дервіша Ероглу і обрали соціал-демократа Мустафу Акінджі. Відтоді Акінджі та Анастасіадіс роз'їжджають островом і правдоподібно закликають до миру, навіть тоді, коли тон за столом переговорів стає більш ніж жорстким. Президентам тільки на руку, що нове острівне покоління космополітів хоче остаточно позбутися старої ноші.

Об'єднання Кіпру зараз близьке як ніколи

КІПР БУВ ПОЛІТИЧНОЮ ІГРАШКОЮ. ЗАЗВИЧАЙ КІПРСЬКИЙ КОНФЛІКТ ВИСУВАЛИ НА ПЕРЕДНІЙ ПЛАН У ПЕРЕГОВОРАХ ЩОДО ВСТУПУ ТУРЕЧЧИНИ ДО ЄС, АЛЕ ПРО ОСТРІВ І ДОБРОБУТ ЙОГО ГРОМАДЯН НІХТО НЕ ЗАВОДИВ МОВУ

Нині Кіпр має гарні перспективи, і це пов'язано не лише з настроєм жителів розділеного острова. Наразі усі сторони могли б скористатися сприятливою ситуацією.

Кіпр завжди був головною перепонкою у переговорах щодо вступу до ЄС Туреччини — держави — покровительки півночі острова. Та на цю мить Анкара опинилася дуже да-

леко від вступу до Євросоюзу, хоча й з інших причин. Наслідки невдалого перевороту, кілька терористичних атак, ситуація у курдському регіоні та економічний спад завдали Туреччині величезної шкоди. Тому за допомогою угоди щодо об'єднання Кіпру Реджеп Таїп Ердоган міг би продемонструвати готовність до дипломатичних компромісів.

Крім того, утримання частково визнаної держави Турецька Республіка Північного Кіпру є важким фінансовим тягарем для Туреччини. За останнє десятиліття Анкара виділила на неї близько трьох мільярдів євро.

Рішення щодо Кіпру намагався відшукати і президент США Барак Обама, який відряджав віце-пре-

зидента Джо Байдена і держсекретаря Джона Керрі на переговори і завжди підтримував плани обох президентів. Якщо Обама залишить Білий дім з мирним врегулюванням кіпрського питання, то це віднесуть до його здобутків. Те саме стосується і Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерреша.

Великобританія, третя, окрім Туреччини і Греції, держава-покровителька на острові, також могла б надрукувати кілька позитивних заголовків у пресі на тлі суперечок з приводу Брексіта.

Однієї проблеми позбудеться і Греція, яка страждає від економічних і внутрішньополітичних конфліктів...

Якщо найближчими днями справді буде досягнуто згоди щодо возз'єднання розділеного острова, отже, європейське співтовариство виконало непогану роботу, переосмисливши свою роль у зтяжньому конфлікті. Зазвичай кіпрське питання висували на передній план у переговорах щодо вступу до ЄС Туреччини, але про острів і добробут його громадян ніхто не заводив мову. Кіпр був політичною іграшкою. Починаючи від колоніальної влади Великобританії, яка навмисно посяла ворожнечу й ненависть між греками і турками, закінчуючи Анкарою і Афінами, які з насолодою експлуатували кіпрське питання.

На думку європейців, острівний конфлікт розпочався із вторгнення турків у 1974 році, але цьому передував інший період, неймовірно кривавий і болючий для обох сторін. Сусіди стали смертельними ворогами. Відновлення потребуватиме чимало часу...

Дуйгу ОЗКАН,
Die Presse

Зміцнити довіру

На ядерну угоду з Іраном очікують непевні часи. Тегеран і Вашингтон по-різному розуміють цей договір. А перемога Дональда Трампа породжує ще більше питань.

Майже рік минув відтоді, як набула чинності угода, згідно з якою Іран зобов'язується скоротити свою ядерну програму, і за це звільняється від численних санкцій. Однак майбутнє договору залишається невизначеним.

Минулого вівторка міжнародна комісія зібралася у Відні востаннє перед тим, як на посаду вступить новообраний американський президент Трамп, який неодноразово критикував цю угоду. В той самий час у Тегерані ховали аятолу Хашемі Рафсанджани. Він рішуче підтримував договір із США й гуртував відповідальну за угоду коаліцію реформаторів і прагматиків до вола президента Рухані.

Американські санкції проти Ірану були головною причиною зустрічі у Відні, яку скликала представник ЄС з питань зовнішньої політики і координатор спільної комісії Ірану і групи 5+1 Федеріка Могеріні. Річ у тім, що Конгрес США продовжив закон про санкції проти Ірану, дія яко-

го мала закінчитися наприкінці 2016 року. І хоча адміністрація Обама назвала цей крок непотрібним і запевнила Іран у тому, що санкції будуть припинені, Тегеран гостро відреагував, заявивши, що розглядає продовження закону про санкції як порушення договору. Міністр закордонних справ Ірану Заріф поскаржився комісії, що складається із представників Сполучених Штатів, Росії, Китаю, Великобританії, Франції, Німеччини та Ірану. І на засіданні у вівторок спробували зміцнити довіру до ядерної угоди й прояснити неоднозначні пункти ще до інавгурації Трампа.

Ніхто не може передбачити, як республіканець розпорядиться угодою. Раніше він не раз критикував її, зокрема, через те, що вона не передбачає достатньо можливостей для ділової діяльності США. Внаслідок постійних фінансових санкцій з боку США американські компанії мають гірші карти, ніж їхні європейські конкуренти.

Провідні гравці зовнішньополітичної команди Трампа вважають Іран за головного ворога Сполучених Штатів і навіть висловлювалися за підтримку зміни режиму в Тегерані. Прихильники жорсткої лінії у Конгресі США торік намагалися заблокувати продаж літаків Boeing до Ірану і їх передачу в лізинг. Вони зазнали невдачі, бо Обама пригрозив накладити вето на ухвалений законопроект, але, ймовірно, за Трампа спробують знову.

Своєю чергою прибічники жорсткої лінії в Ірані, позицію яких підсилила перемога Трампа, провокують Вашингтон арештами американсько-іранських громадян, які є свого роду заручниками. Якщо Іран доведе, що Сполучені Штати порушили ядерну угоду, то зможе повністю відновити свою програму зі збагачення урану і, як стверджують експерти, впродовж року стати ядерною державою.

Головні противники Ірану — США, Ізраїль і Саудівська Аравія — можуть опинитися в ізоляції, якщо інша частина світу звинуватить Америку в порушенні угоди і не захоче знову розривати економічні зв'язки з Іраном. Насамперед експерти непокояться, що Вашингтон взагалі

не дотримуватиметься угоди з Іраном.

Крім того, багато що залежить від розвитку подій у самому Тегерані. В особі Рафсанджани президент Рухані й табір реформаторів втратили впливового союзника, який міг протидіяти прихильникам жорсткої лінії.

Подальший перебіг подій залежить від того, чи зможе Рухані вийти з тіні Рафсанджани,

утримати коаліцію реформаторів і прагматиків та забезпечити своє переобрання навесні. Не на користь йому розчарування багатьох іранців через те, що скасування санкцій відбувається не так гладко, як очікувалося. Світові фінансові установи й надалі остерігаються вступати в ділові стосунки з Іраном.

Моніка БОЛЛІГЕР,
Neue Zürcher Zeitung

ЯКЩО ІРАН ДОВЕДЕ, ЩО СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ ПОРУШИЛИ ЯДЕРНУ УГОДУ, ТО ЗМОЖЕ ПОВНІСТЮ ВІДНОВИТИ СВОЮ ПРОГРАМУ ЗІ ЗБАГАЧЕННЯ УРАНУ І ВПРОДОВЖ РОКУ СТАТИ ЯДЕРНОЮ ДЕРЖАВОЮ

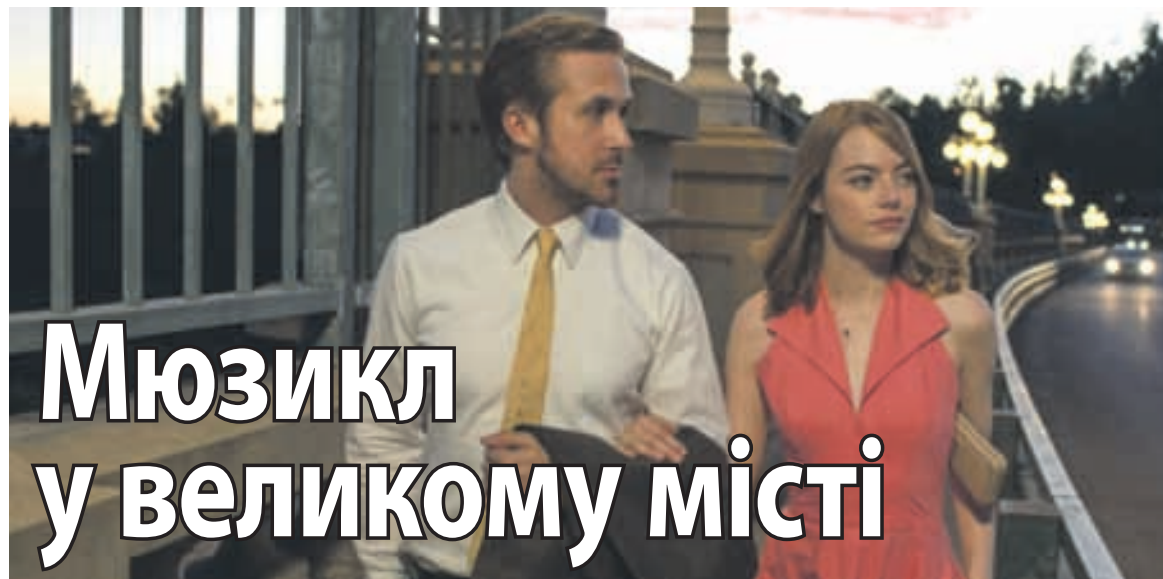
Картина «Ла Ла Ленд» встановила рекорд премії «Золотий глобус», виборовши одразу сім нагород! І в цьому немає нічого дивного, оскільки фільм — один із кращих за останні кілька років! Це світле кіно про кохання і мрії, яке напевно сподобається найприскіпливішому глядачеві.

БЕЗСТРАШНИМ МРІЙНИКАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Нас знайомлять із двома головними героями — молодими та амбітними мешканцями Лос-Анджелеса. Міа (Емма Стоун) працює у кафе, що розташоване на території студії Warner Bros. Під час робочого дня вона підносить знаменитостям каву, а в перервах бігає на різноманітні кастинги. Дівчина відчайдушно намагається пробитися в кіно, але поки в неї нічого не виходить. Проте надії вона не втрачає.

Себастьян (Раян Гослінг) — талановитий піаніст. Він марить джазом, однак цей жанр нині мало затребуваний, і хлопцеві залишається хіба що грати в ресторанах попсу. Як же його принижує прохання виконати для відвідувачів Jingle Bells або We wish you a Merry Christmas! Тому норовливий герой Гослінга не може втриматися на жодній роботі. Він мріє відкрити клуб для справжніх поціновувачів джазу. Але на це потрібні гроші, і чималі. А їх у нього немає...

І ось доля зводить Міу і Себастьяна. Не відразу, але між ними спалахує іскра кохання. Головна героїня кидає свого нареченого, і для нових почуттів більше нема перешкод. Нам показують неймовірно красиві сцени їхніх побачень. Це справжня гармонія!

Мюзикл у великому місті

«ЛА ЛА ЛЕНД» — ОДИН ІЗ ФІЛЬМІВ, ПІСЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ ЯКИХ ПОЧИНАЄШ ЗАЗДРИТИ ТИМ, ХТО ЙОГО ЩЕ НЕ БАЧИВ. ЦЕ УНІКАЛЬНЕ КІНО, ОСКІЛЬКИ ВАРТО ВИЙТИ З ГЛЯДАЦЬКОЇ ЗАЛИ, ЯК ВІДРАЗУ ХОЧЕШ ПОВЕРНУТИСЯ І НАСОЛОДИТИСЯ СТРІЧКОЮ ЩЕ РАЗ

та... Головне питання: чи зможуть закохані зберегти відносини? Але про це ви дізнаєтесь, тільки переглянувши цей фільм.

ВИГІДНИЙ ОБМІН

Емма Стоун могла й не зіграти Міу. Спочатку на цю роль претендувала Емма Уотсон. Однак кінематографічна Герміона відмовилася від пропозиції на користь картини «Красуня і чудовисько». Стоун же взяли в проект частково завдяки її роботі у бродвейському мюзиклі «Кабаре» 2014 року. І це було фантастичне потрапляння в десятку! Чудових актрис у Голлівуді безліч, красунь ще більше. Але хто з представників молодого покоління володіє такою безпосеред-

ні «Щоденник пам'яті» 2004 року, ніхто й не сумнівався, що це його історія! І Гослінг виправдав сподівання шанувальників: на прикладі свого персонажа він показав, як перестати скиглити і реалізувати свої мрії.

До речі, актор готувався до зйомок вкрай відповідально. Шість днів на тиждень по дві години Раян брав уроки гри на фортепіано. До початку зйомок він уже сам міг грати всі партії! Хоча у фільмі вони звучать у виконанні піаніста Ренді Кербера.

Між іншим, це третій спільний фільм Раяна Гослінга і Емми Стоун. Актори вже знялися разом у картинах «Це безглузде кохання» (2011) і «Мисливці на гангстерів» (2013). Тож парочка, що так гармонійно

свивший фільм про Лос-Анджелес. Тут не стріляють, не розповідають про вторгнення прибульців, не рятують світ. У ньому й натяку немає на вульгарність. Просто дві людини закохуються одне в одного і намагаються втілити мрії у реальність. Що може бути банальніше? Проте саме з банальностей і складається наше життя. У Міі та Себастьянові багато хто може впізнати себе. Але найголовніше — режисер повернув глядача в золотий вік Голлівуду.

«Ми весь час запитували себе: чи є спосіб зробити мюзикли, які ми так любимо, співзвучними із сучасним світом? Причому не просто модернізувати жанр, а гуманізувати його — за рахунок того, що в мюзиклі братимуть участь актори, яких ви зазвичай не асоціюєте з проектами такого стилю. Нам хотілося домогтися відчуття, що все побачене вами на екрані зроблене живими людьми з плоті й крові», — розповідав режисер в одному з інтерв'ю.

А ще він прагнув перевиховати бодай невелику групуку невинників мюзиклів і показати, яким прекрасним може бути цей жанр.

До речі, з композитором Джастіном Гурвічем Дем'єн Шазелл познайомився ще в Гарварді: тоді друзі заснували власну рок-групу. Режисер та композитор і справді чудово відчують один одного. Інакше б Гурвічу не вдалося написати таку пронизливу музику для фільму. Кожен створений ним саундтрек є фактично шедевром. Втім, говорити про це не має жодного сенсу, це треба слухати. За свою роботу Гурвіч уже отримав «Золотий глобус». Тепер черга за «Оскаром»!

«Ла Ла Ленд» — один із фільмів, після перегляду яких починаєш заздрити тим, хто його ще не бачив. Це унікальне кіно, оскільки варто вийти з глядацької зали, як відразу хочеш повернутися і насолодитися стрічкою ще раз. Це дивовижне муви, яке буквально змушує серце тріпотіти. А головне — хочеться співати!

Анна СПІВАК

У 2011 РОЦІ РЕЖИСЕР І СЦЕНАРИСТ ДЕМ'ЄН ШАЗЕЛЛ ЗАКІНЧИВ КОЛЕДЖ І ПЕРЕЇХАВ ДО ЛОС-АНДЖЕЛЕСА. ЩЕ ТОДІ ВІН ЗАДУМАВ ЗНЯТИ МЮЗИКЛ «ЛА ЛА ЛЕНД», ПРОТЕ ПРОДЮСЕРИ НЕ ВІРИЛИ В УСПІХ ЦЬОГО ПРОЕКТУ І НЕ ГОТОВІ БУЛИ ПІДТРИМАТИ ЙОГО ФІНАНСОВО

ністю і неймовірною харизмою? Тут вибір зовсім невеликий.

Емма Уотсон привнесла б у роль надмірний драматизм. А Стоун, навпаки, вдалося створити неймовірно теплий ліричний образ акторки-невдахи. Водночас із її героїнею справді хочеться співати й танцювати. А ще вона здатна грати самими лиш очима!

До речі, цікавий збіг: Раян Гослінг відмовився від роботи у фільмі... «Красуня і чудовисько» на користь «Ла Ла Ленда». Попри те, що обидві стрічки — мюзикли, сучасна love story зацікавила його значно більше. Торік актор засвітився у фантастичній кримінальній комедії «Славні хлопці», де перевтілювався в приватного детектива-алкоголіка. Тому було дуже цікаво, чи вдасться йому роль у мюзиклі. Втім, з огляду на феноменальний успіх карти-

виглядала на екрані, порозумілася давно.

НАЗАД В ЗОЛОТИЙ ВІК ГОЛЛІВУДУ

У 2011 році режисер і сценарист Дем'єн Шазелл закінчив коледж і переїхав до Лос-Анджелеса. Ще тоді він задумав зняти мюзикл «Ла Ла Ленд», проте продюсери не вірили в успіх цього проекту і не готові були підтримати його фінансово. Однак ситуація змінилася, коли 2014 року вийшла музична драма Шазелла «Одержимість», яка принесла йому не лише номінації на «Оскар», а й невеликий капітал. Ось постановник і вирішив власти його в свою мрію!

В еру блокбастерів режисерів вдалося зняти дуже зворушливе, яскраве і добре муви. Це найкра-

ДОРОГІ НАШІ ЧИТАЧІ!

В даний час оформити передплату на газету «Вечірні Вісті» можна тільки через редакцію. Сплатити передплату на газету «Вечірні Вісті» ви можете в будь-якому відділенні державного або комерційного банку України по квитанції. Якщо ви хочете отримувати газету з наступного місяця, вам необхідно сплатити передплату до 10 числа поточного місяця.

ВАРТІСТЬ РЕДАКЦІЙНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ:

Мова	Індекс	Періодичність виходу	Вартість передплати (1 місяць)
Рос	23115	Пн	10 грн
Укр	49450	Пн	10 грн

«Вечірні Вісті» — газета для усіх поколінь!
Тел: (044) 359-04-54

Сума:	60
Платник:	Петренко Розаліна Юхимівна
Місце проживання:	м. Одеса, вул. Канатна, 38, кв. 42
Отримувач:	Назва: ТОВ «Елекшнмолл Україна» АТ «УкрСиббанк»
Код:	3 6 6 3 2 2 8 4
Розрахунковий рахунок:	2 6 0 0 7 4 9 3 7 9 8 2 0 0
МФО банку:	3 5 1 0 0 5
Призначення платежу:	Передплата газети «Вечірні Вісті» інд.49450, 6 міс.

Головний редактор — Анна СПІВАК,
відповідальний секретар — Олексій СОКУР
Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858-ПР від 14.11.2014 р.
Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26
Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080
Засновник і видавець: ТзОВ «Структура ІТ»
Тел.: (044) 359-04-54
e-mail: gazetavv@i.ua
Газету надруковано ТзОВ «Мера-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Наклад 10 386 прим.
Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)
При використанні публікацій посилаючись на газету «ВВ» обов'язково.
Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

